

Verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Beleid, Wet- en regelgeving & regelingen vanuit de overheid

Kirsten van Muijden, Ryanne Pisa



Achtergrond Klimaatbeleid



- Klimaatakkoord (2019)
- Programma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving (2022)
 - Sectorale routekaarten
- Beleid en regelgeving vanuit Europa

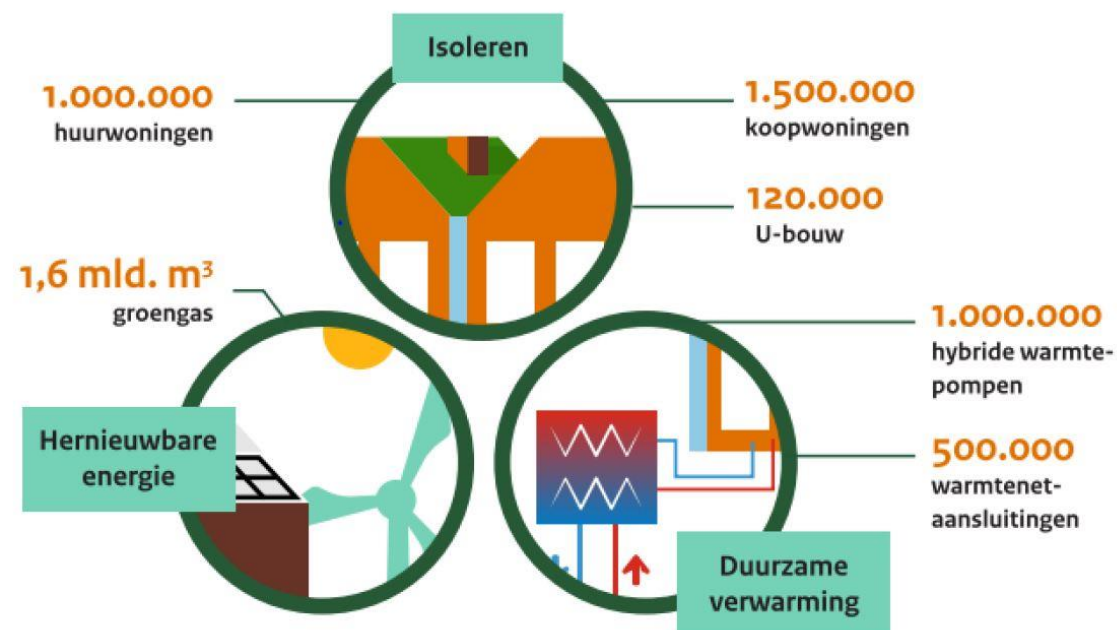
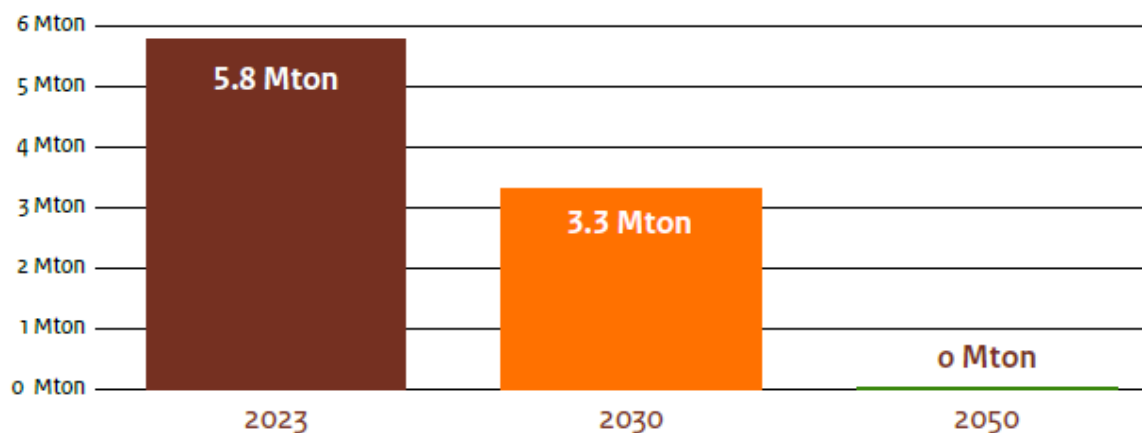




Nationale doelstellingen

- 100% aardgasvrij én een circulaire economie in Nederland in 2050
- Alle gebouwen zijn zero emission buildings (ZEB) in 2050
- Utiliteitsbouw: CO₂-uitstoot wordt beperkt tot 3,3 Mton restemissies in 2030, 0Mton in 2050

Doelstelling reduceren CO₂-uitstoot door utiliteitsgebouwen





Nationale doelstellingen

Collectief of individueel van aardgas overstappen op duurzame energie

1 miljoen utiliteitsgebouwen gebruiken een derde van de energie in de gebouwde omgeving

Met utiliteit waarde toevoegen aan de omgeving door efficiënt gebruik van gebouwen en de verbinding met natuur of wijkontwikkeling





Aanpak Utiliteitsbouw - Maatschappelijk vastgoed

- > Normeren
- > Beprijzen via energiebelasting
- > Subsidiëren
- > Ondersteunen via ontzorgingsprogramma's
- > Financieren via fonds of bank





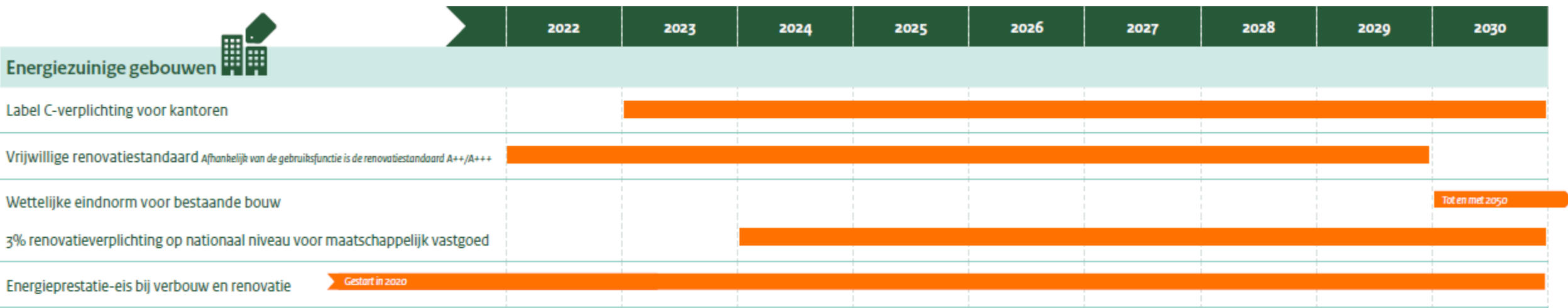
Aanpak Utiliteitsbouw - Maatschappelijk vastgoed

- > **Normeren**
- > Beprijzen via energiebelasting
- > Subsidiëren
- > Ondersteunen via ontzorgingsprogramma's
- > Financieren via fonds of bank





Normering – wat is nu verplicht?





Normering – wat verwachten we?

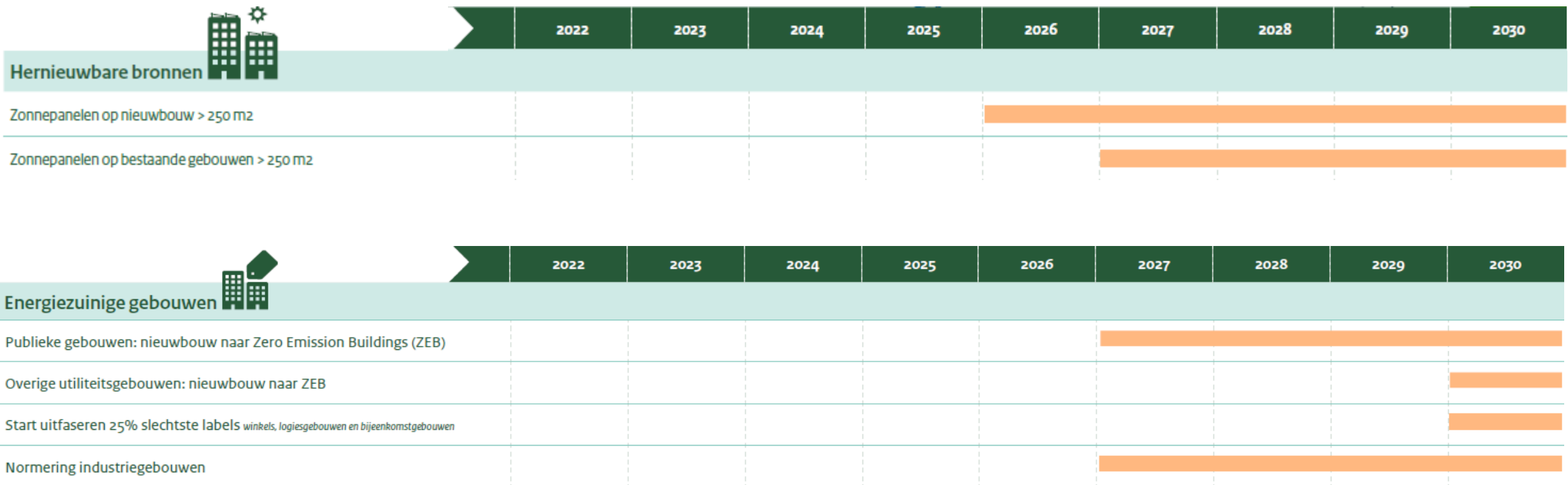


Uitwerking Europese afspraken

- Energy Efficiency Directive (EED)
 - Aanvullende energiebesparingsdoelstellingen voor publieke instellingen
- Renewable Energy Directive (RED)
 - Voorbeeldrol voor publieke instellingen bij hernieuwbare energie
- Energy Performance of Buildings Directive (EPBD) – in concept
 - Energielabelverplichting voor gebouwen van publieke instellingen
 - Uutfaseren 15% slechtste gebouwen



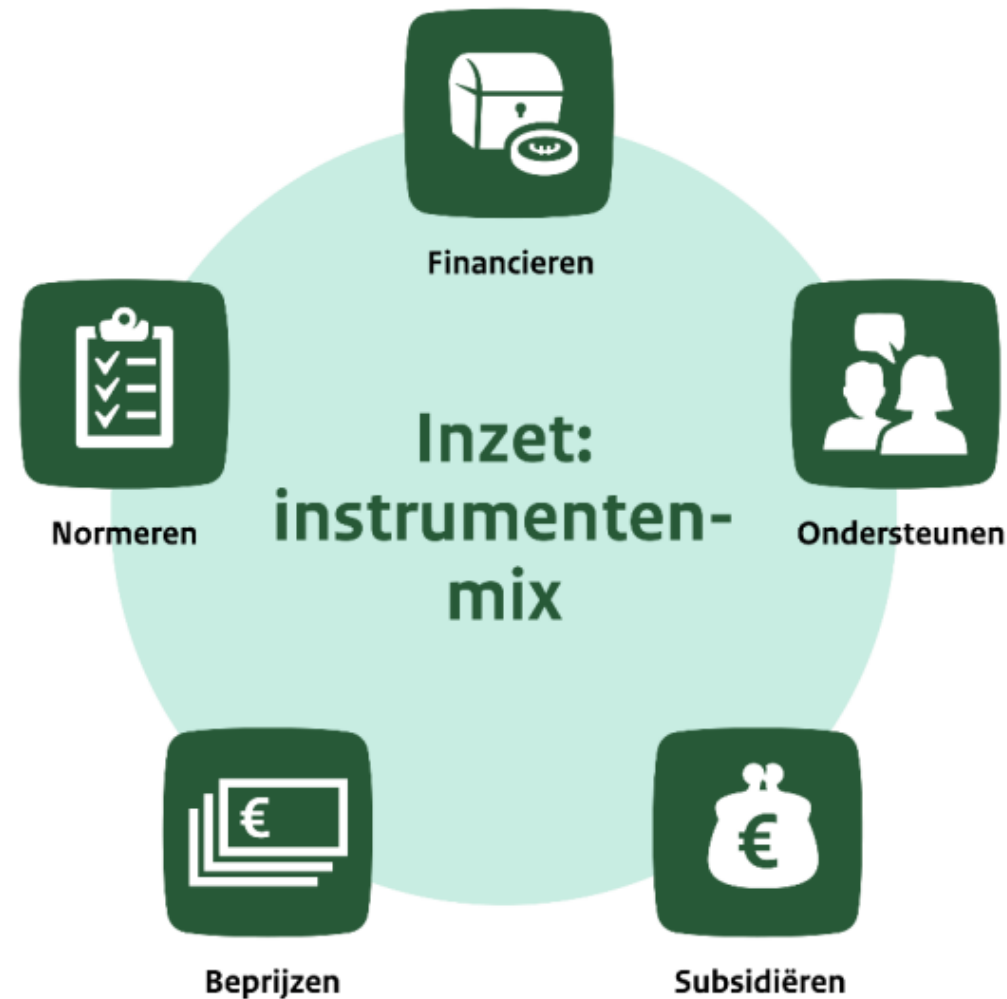
Normering – wat verwachten we?





Aanpak Utiliteitsbouw - Maatschappelijk vastgoed

- > Normeren
- > **Beprijzen via energiebelasting**
- > Subsidiëren
- > Ondersteunen via ontzorgingsprogramma's
- > Financieren via fonds of bank





Beprijzen

- Aardgas wordt duurder
- Elektriciteit wordt minder duur

Technisch uitgangspunt tariefaanpassingen energiebelasting						
Aardgas (excl. btw) in cent/m ³ (prijspeil 2023)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0 - 800 m ³	48,98	48,98	48,98	48,98	48,98	48,98
800 - 170.000 m ³	67,2	68,6	69,6	70,6	73,6	74,3
170.000 - 1.000.000 m ³	28,9	41,4	44,9	50,5	57,5	57,8
1.000.000 - 10.000.000 m ³	18,7	29,0	32,3	37,8	45,3	45,5
> 10.000.000 m ³	4,9	4,8	5,1	5,5	6,1	7,2
Waterstof (excl. btw) in cent/m ³ (prijspeil 2023)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0 - 800 m ³	-	18,9	10,0	10,0	10,0	10,0
800 - 170.000 m ³	-	18,9	100	10,0	10,0	10,0
170.000 - 1.000.000 m ³	-	18,9	10,0	10,0	10,0	10,0
1.000.000 - 10.000.000 m ³	-	10,8	10,0	10,0	10,0	10,0
> 10.000.000 m ³	-	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Elektriciteit (excl. btw) in cent/kWh (prijspeil 2023)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0-2900 kWh	9,08	7,90	7,36	6,96	6,49	6,59
2.900- 10.000 kWh	9,08	7,90	7,36	6,96	6,49	6,59
10.000 - 50.000 kWh	6,12	5,69	3,00	3,00	3,00	3,00
50.000 - 10.000.000 kWh	3,47	3,25	3,00	3,00	3,00	3,00
>= 10.000.000 kWh	0,30	0,28	0,27	0,27	0,27	0,27



Aanpak Utiliteitsbouw - Maatschappelijk vastgoed

- > Normeren
- > Beprijzen via energiebelasting
- > **Subsidiëren**
- > Ondersteunen via ontzorgingsprogramma's
- > Financieren via fonds of bank





Subsidiëren

- Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA)
- Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE)
- Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++)
- Energie-investeringsaftrek (EIA)
- Milieu-investeringsaftrek (MIA) en Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL)
- Lokale of regionale subsidies



Aanpak Utiliteitsbouw - Maatschappelijk vastgoed

- > Normeren
- > Beprijzen via energiebelasting
- > Subsidiëren
- > **Ondersteunen via ontzorgingsprogramma's**
- > Financieren via fonds of bank





Ondersteunen

- Ontzorgingsprogramma's:
 - Maatschappelijk vastgoed – provinciaal programma
 - > eerstelijnszorg en zorginstellingen met max. 10 gebouwen (ziekenhuizen uitgezonderd)
 - MKB (vanaf 2024) – provinciaal programma
 - (Rijks)monumenten – Via monumenten.nl/restauratiefonds
- Kennis & innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed



Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed (KIP-mv)

Het KIP-MV biedt handvaten (tools/handreikingen/praktijkvoorbeelden) per sector

- Zorg: [Expertisecentrum Verduurzaming Zorg \(EVZ\)](#)
- Sport: [Kenniscentrum Sport en Bewegen](#)
- Onderwijs (PO & VO): [Kenniscentrum Ruimte-OK](#)
- Gemeenten: [Rijksdienst voor Ondernemend Nederland \(RVO\)](#)
- Onderwijs (mbo, hbo, wo): [RVO](#)
- Sector-breed:
 - Monumenten: [Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed \(RCE\)](#)
 - Maatschappelijk Verantwoord Inkopen: [PIANOo](#)



Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland



Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap



Aanpak Utiliteitsbouw - Maatschappelijk vastgoed

- > Normeren
- > Beprijzen via energiebelasting
- > Subsidiëren
- > Ondersteunen via
ontzorgingsprogramma's
- > **Financieren via fonds of bank**





Financierien

- Via de eigen bank
 - Lening
 - Borgstelling MKB-Kredieten Groen (zorg buiten de basis zorgverzekering)
 - Regeling Groenprojecten
- Waarborgfonds voor de zorgsector
- BNG duurzaamheidsfonds
- Regionale energiefondsen
- Nationaal Restauratiefonds



Vragenronde



Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Bedankt!



Kirsten van Muijden & Ryanne Pisa



<https://www.rvo.nl/maatschappelijkvastgoed>



maatschappelijkvastgoed@rvo.nl